

OBČINA ROGATEC

Dodatek k Strateškim smernicam za razvoj turizma na območju Haloz

Strokovne podlage za ustanovitev Interesne zveze haloških občin na področju
razvoja turizma

Rogatec, maj 2019

Izdelal: Zavod za kulturo, turizem in razvoj Rogatec, Pot k ribniku 6, 3252 Rogatec

1. SPLOŠNI OPIS OBČINE ROGATEC.....	3
1.1. Osnovni podatki	3
1.2. Geografske značilnosti občine	4
1.3. Naselja in prebivalstvo	4
1.4. Gospodarstvo	5
1.5. Kmetijstvo	6
1.6. Turizem	7
1.7. Podrobna namenska raba prostora	8
2. TURISTIČNA PONUDBA NA OBMOČJU OBČINE ROGATEC	9
2.1. Kulturna dediščina.....	9
2.2. Druga arhitekturna, arheološka in urbanistična dediščina in spomeniki	10
2.3. Tehniška dediščina.....	12
2.4. Nesnovna kulturna dediščina.....	12
2.5. Naravno – geografska dediščina:	12
2.6. Športna infrastruktura	13
2.7. Prireditve.....	13
2.8. Nočitve.....	14
2.9. Kulinarika.....	14

1. SPLOŠNI OPIS OBČINE ROGATEC

1.1. Osnovni podatki

Občina Rogatec
Naslov: Pot k ribniku 4, 3252 Rogatec
Tel.: 03 812 10 00
E: obcina@rogatec.si
<http://obcina.rogatec.si/>

Občina Rogatec se nahaja v jugovzhodnem delu Slovenije, na prehodu južnih obronkov vinorodnih Haloz v dolino Posotelja. Istoimensko naselje Rogatec se s 700-letnimi trškimi pravicami uvršča med najstarejše trge na Slovenskem. Meri 39,6 km² na katerih živi 3.042 prebivalcev.

Slika: Lega občine Rogatec v Sloveniji

Vir: Wikipedija, Občina Rogatec, 2017 (https://sl.wikipedia.org/wiki/Občina_Rogatec).

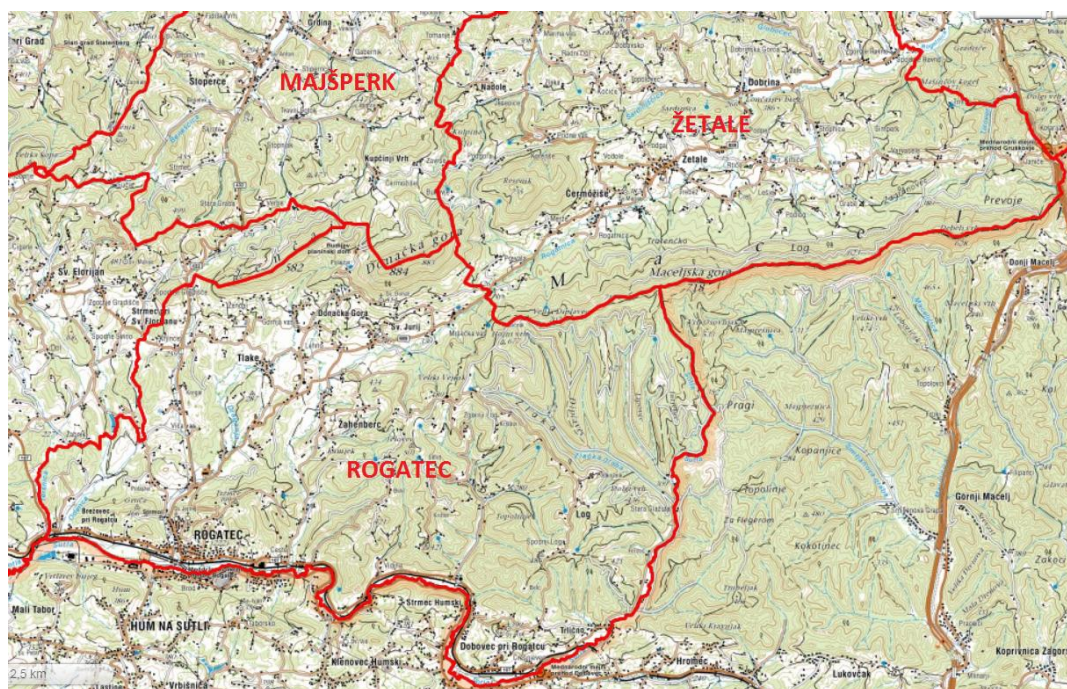

Tabela 1: Statistični podatki za občino Rogatec za leto 2018

	Občina Rogatec
Površina km ²	39,6
Število prebivalcev	3.042
Število moških	1.521
Število žensk	1.526
Naravni prirast (za leto 2017)	4
Skupni prirast (za leto 2017)	-6
Število vrtcev (za leto 2017)	1
Število otrok v vrtcih (2017/2018)	121
Število učencev v osnovnih šolah (2017/2018)	257
Število dijakov (po prebivališču) (2017/2018)	109
Število študentov (po prebivališču) (2017/2018)	101
Število delovno aktivnih prebivalcev (po prebivališču) (za leto 2017)	1.381
Število samozaposlenih oseb	137
Povprečna stopnja registrirane brezposelnosti (vir: ZRSZ - 2018)	10,1
Število podjetij (za leto 2017)	222
Prihodek podjetij (1.000 EUR) (za leto 2017)	47.376
Število osebnih avtomobilov (za leto 2017)	1.615

Vir: Statistični urad Republike Slovenije, 2019.

1.2. Geografske značilnosti občine

Občina Rogatec je nastala kot ena izmed petih občin na ozemlju nekdanje občine Šmarje pri Jelšah. Razprostira se na 40. km² in sodi med manjše občine v Sloveniji. Meji na republiko Hrvaško in ima dva mednarodna mejna prehoda: Dobovec in Rogatec. Občina Rogatec se nahaja na jugovzhodnem delu Slovenije. Leži na prehodu južnih obronkov vinorodnih Haloz v dolini Posotolja. Na tem mestu, stisnjem med Donačko goro na severu in reko Sotlo na jugu, se skrivajo drobni, a dragoceni biseri naravne in kulturne dediščine. Tukaj so se že v preteklosti križale pomembne prometne in trgovske poti. Občina Rogatec je del savinjske statistične regije. Po površini se med slovenskimi občinami uvršča na 148. mesto.

Rogatec sodi med najstarejše trge na Slovenskem, saj se kot trg prvič omenja že leta 1283. Ko je Rogatec spadal pod oblast celjskih grofov, je zaradi razmaha trgovine in obrti veljal za enega najpomembnejših spodnještajerskih trgov, nekateri viri pa ga omenjajo celo kot mesto. Skozi zgodovino je bil Rogatec naselje obrtnikov in trgovcev. Da je bila preteklost razgibana, se kaže na arhitekturi trškega jedra s kužnim znamenjem. Svojevrstna posebnost so stari portali in stopnice, ki so izdelani v loških kamnolomih. Še danes so dobro vidne razvaline srednjeveškega gradu s konca 12. stoletja.

1.3. Naselja in prebivalstvo

Občina Rogatec obsega devet naselij: Brezovec pri Rogatcu, Dobovec pri Rogatcu, Donačka Gora, Log, Rogatec, Sv. Jurij, Tlake, Trlično in Žahenberg. Ta naselja so razporejena v tri krajevne skupnosti in sicer Dobovec, Donačka Gora in Rogatec. Naselitev je relativno gosta, najpogostejša oblika naselij so zaselki in samotne kmetije. Do takšne oblike poselitve je zagotovo prišlo zaradi razgibanosti reliefa, ki ni dopuščal nastajanja večjih naselij.

Leta 2018 je imela občina približno 3.042 prebivalcev (1.521 moških in 1.521 žensk). Naselji z največjim številom prebivalcev sta Rogatec in Tlake. V teh dveh naseljih živi skupaj 1.820 prebivalcev. Najmanj prebivalcev ima naselje Brezovec pri Rogatcu (52 prebivalcev).

Tabela 2: Število gospodinjstev in prebivalcev po naseljih v občini Rogatec leta 2018

Naselje	Število gospodinjstev (leto 2018)	Število prebivalcev
Brezovec pri Rogatcu	21	52
Dobovec pri Rogatcu	118	274
Donačka Gora	75	179
Log	98	216
Rogatec	705	1.505
Sv. Jurij	54	126
Tlake	122	315
Trlično	44	113
Žahenberc	103	262
Skupaj za občino Rogatec	1.340	3.042

Vir: Statistični urad Republike Slovenije, 2019.

Povprečna starost občanov v letu 2018 (na dan 1. 7. 2018) je bila 42,9 let in tako nižja od povprečne starosti prebivalcev Slovenije (43,2 leta).

1.4. Gospodarstvo

Največ podjetij je lociranih v naselju Rogatec. Podjetje z največ zaposlenimi na območju občine je Gorenje d.d. – Mekom. Pomembna dejavnost je tudi obrt, predvsem storitvena, ki je vezana na turizem in proizvodnjo. Razvoj turizma v občini je povezan z dejavnostjo zdraviliškega turizma v Rogaški Slatini ter bogato kulturno dediščino (Muzej na prostem, trg, graščina Strmol ...).

Tabela 3: Podatki o gospodarskih subjektih v občini Rogatec, 2010-2017

Občina Rogatec	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Število podjetij	173	178	179	206	215	246	234	222
Število oseb, ki delajo	459	462	470	544	574	689	678	691
Prihodek (1000 EUR)	26.747	29.987	30.264	34.686	37.365	40.287	42.918	47.376
Število oseb, ki delajo na podjetje v občini	2,7	2,6	2,6	2,6	2,7	2,8	2,9	3,1

Vir: Statistični urad Republike Slovenije, 2019.

Iz zgornje tabele je razvidno, da število pravnih oseb narašča, saj je bilo v letih od 2010 do 2017 na novo ustanovljenih 49 pravnih subjektov. V obdobju od 2010-2017 so podjetja v občini Rogatec povečala svoj prihodek za približno 77,13 %. Za približno 50,54 % se je zvišalo število oseb, ki so delale v občini Rogatec.

Tabela 4: Poslovni subjekti v poslovnem registru po občini in po skupinah, 31.12.2018

Občina Rogatec	Število
Gospodarske družbe	61
Zadruga	/
Samostojni podjetniki - posamezniki	108
Pravne osebe javnega prava	3
Nepridobitne organizacije - pravne osebe zasebnega prava	3
Društva	39
Druge fizične osebe, ki opravljajo registrirane oz. s pripisom določene dejavnosti	9
Skupaj	223

Vir: Poslovni subjekti v Poslovnem registru Slovenije po občinah in po skupinah, stanje na dan 31. 12. 2018 (https://www.ajpes.si/Registri/Poslovni_register/Porocila#b524), 2019.

V občini Rogatec je leta 2018 delovalo 223 poslovnih subjektov, od tega je bilo 108 samostojnih podjetnikov. V istem obdobju je v občini delovalo 61 gospodarskih družb, 3 pravne osebe javnega prava, 3 nepridobitne organizacije, 39 društev in 9 drugih fizičnih oseb, ki so opravljale registrirane dejavnosti.

1.5. Kmetijstvo

Po statističnih podatkih je povprečna velikost kmetije v občini Rogatec le 3,5 ha. V zadnjih letih se je velikost kmetij povečala. Število kmečkih gospodarstev narašča zaradi drobljenja večjih kmetij. Razgiban, hribovit teren, je bolj primeren za pašno rejo živali (paša goveda in drobnice). Kmetije, kjer se ne poslužujejo tovrstne tehnologije, pa zahteva veliko ročnega dela in delovnih obremenitev družinskih članov. Prevladuje ekstenzivno kmetijstvo, kmetije so različno usmerjene po tipu kmetovanja. Prevladujejo kmetije z mešano živinorejo, kmetije z mešano rastlinsko pridelavo in živinorejo, sledi pašna živinoreja, nižji delež kmetij je usmerjen v prašičerejo, sledi poljedelstvo, sadjarstvo in vrtnarstvo. Ljudje so v preteklih letih poleg dejavnosti na manjših kmetijah, delno dopolnilno dejavnostjo na kmetiji, pridobivali dohodek z zaposlitvijo v manjših obratih (Gorenje, Steklarna Rogaška Stalina,..), kar je zadoščalo za preživetje. Z ukinitvijo določenih proizvodnih obratov na podeželju so se pogoji za življenje bistveno poslabšali, zato se ljudje usmerjajo tudi v oblike osebnega dopolnilnega dela ali dopolnilne dejavnosti na kmetijah. Poklicna usposobljenost na področju kmetijstva v občini je nizka. Kmečka gospodarstva imajo večinoma samo praktične izkušnje, poklicno kmetijsko izobrazbo ima zelo malo gospodarjev. Ti podatki so zaskrbljujoči, saj kažejo, da se je večina gospodarjev na kmetiji naučilo kmetovati od staršev, saj razpolagajo samo s praktičnimi izkušnjami, le-to pa v sodobnih pogojih kmetovanja pogostokrat ne zadostuje več.¹

¹ Občina Rogatec, Kmetijstvo, 2016 (<http://obcina.rogatec.si/gospodarstvo/kmetijstvo/>).

Tabela 5: Število kmetijskih gospodarstev v občini Rogatec leta 2010

Kmetijska gospodarstva	Slovenija	Občina Rogatec
Število kmetijskih gospodarstev	74.646	235
Kmetijska zemljišča v uporabi (ha)	474.432	815
Število glav velike živine (GVZ)	421.553	815
Pretežni namen kmetijske pridelave družinskih kmetij: za lastno porabo	44.426	189
Pretežni namen kmetijske pridelave družinskih kmetij: za prodajo	29.999	46

Vir: Statistični urad Republike Slovenije, 2017.

V občini je 235 kmetijskih gospodarstev, ki opravljajo svojo dejavnost na 815 ha kmetijskih zemljišč. Pretežni namen kmetijske pridelave je za lastno porabo.

Tabela 6: Raba kmetijskih zemljišč v občini Rogatec za leto 2010

Raba kmetijskih zemljišč za leto 2010	Slovenija	Rogatec
Površina kmetijskih zemljišč v uporabi na kmetijsko gospodarstvo (v ha)	6,4	3,5
Delež kmetijskih zemljišč v uporabi, glede na celotno površino občine (v %)	23,4	20,6
Delež površine njiv glede na kmetijsko zemljišče v uporabi (v %)	35,9	16,1
Delež površine trajnih travnikov in pašnikov glede na kmetijsko zemljišče v uporabi (v %)	58,5	80,5
Delež površine trajnih nasadov glede na kmetijsko zemljišče v uporabi (v %)	5,6	3,4
Površina kmetijskih zemljišč v uporabi na 1.000 prebivalcev (v ha)	232	258
Površina njiv na 1.000 prebivalcev (v ha)	83	42
Površina žit na 1.000 prebivalcev (v ha)	46	25
Delež kmetijskih gospodarstev z 10 ali več hektarov kmetijskih zemljišč v uporabi (v %)	15,3	2,6

Vir: Statistični urad Republike Slovenije, 2017.

1.6. Turizem

Čeprav se Rogatec, po površini, uvršča med manjše občine v Sloveniji, se lahko s turističnimi znamenitostmi postavi ob bok kateremu koli mestu v Sloveniji. Najbolj znani turistični znamenitosti sta Muzej na prostem Rogatec, največji slovenski muzej na prostem, in dvorec Strmol. Oba sta edinstvena primerka zgodovinske dediščine. Poleg muzeja na prostem in dvorca Strmol, je v Rogatcu tudi druga kulturna dediščina:

- arhitekturne posebnosti: ohranjeno staro trško jedro Rogatca,
- kip Janeza Nepomuka, kapelice, križi,
- cerkve: Sv. Jernej, Sv. Hijacinta, Sv. Jurij, Sv. Donat, Sv. Rok,
- grad Gornji Rogatec.

Tabela 7: Prihodi in prenočitve turistov v občini Rogatec leta 2018

Prihodi in prenočitev turistov	Občina Rogatec
Število sob	26
Prihodi turistov – skupaj (2018)	19.569
Prenočitve turistov - skupaj	3.848
Prenočitve turistov - domači	355
Prenočitve turistov - tuji	3.493

Vir: Statistični urad Republike Slovenije, 2019.

V letu 2018 je v občini prenočilo 3.848 turistov. V občini je prenočilo več tujih kot domačih turistov.

1.7. Podrobna namenska raba prostora

Tabela 3: Namenska raba prostora veljavnega prostorskega plana občine Rogatec, 2015

Občina Rogatec	Oznaka	Površina (m ²)	Površina (ha)	Površina (%)
Najboljša kmetijska zemljišča	K1	5.919.154	591,92	14,73%
Druga kmetijska zemljišča	K2	6.494.157	649,42	16,16%
Gozdna zemljišča	G	24.663.876	2.466,39	61,38%
Varovalni gozdovi državnega pomena	znotraj G	651.300	65,13	1,62%
Celinske vode	VC	158.911	15,89	0,40%
Stanovanjske površine	SS	240.848	24,08	0,60%
Površine podeželskega naselja	SK	278.456	27,85	0,69%
Površine razpršene poselitve	A	521.583	52,16	1,30%
Osrednja območja centralnih dejavnosti	CU	122.287	12,23	0,30%
Druga območja centralnih dejavnosti	CD	62.875	6,29	0,16%
Površine za turizem	BT	31.260	3,13	0,08%
Športni centri	BC	65.606	6,56	0,16%
Površine za oddih, rekreacijo in šport	ZS	16.633	1,66	0,04%
Parki	ZP	98.543	9,85	0,25%
Pokopališča	ZK	17.409	1,74	0,04%
Površine za industrijo	IP	33.454	3,35	0,08%
Gospodarske cone	IG	121.853	12,19	0,30%
Površine železnic	PŽ	148.217	14,82	0,37%
Površine cest	PC	232.485	23,25	0,58%
Območje energetske infrastrukture	E	6.726	0,67	0,02%
Območja okoljske infrastrukture	O	1.172	0,12	0,00%
Ostala območja		294.957	29,50	0,73%
Skupaj:		40.181.762	4.018,18	100%

Vir: Občina Rogatec, 2016.

Analiza bilanc površin po podrobni namenski rabi prostora pokaže, da ima največji del občine gozdna zemljišča (2.466,39 ha), kar predstavlja 61,38 % celotne površine občine. Približno tretjino

prostora (30,89 %) zajemajo najboljša in druga kmetijska zemljišča. Preostalih 7,73 % območij je namenjenih vsem ostalim rabam: stanovanjskim površinam, parkom, cestni infrastrukturi, območjem za turizem in drugim dejavnostim.

2. TURISTIČNA PONUDBA NA OBMOČJU OBČINE ROGATEC

2.1. Kulturna dediščina

Najpomembnejši lokaciji kulturne infrastrukture oz. obnovljene in prezentirane kulturne dediščine na območju občine Rogatec sta Muzej na prostem Rogatec in Dvorec Strmol, ki ju upravlja javni Zavod za kulturo, turizem in razvoj Rogatec (Zavod KTRR).

Muzej na prostem Rogatec

Muzejska zbirka na prostem ohranja ljudsko stavbno dediščino in kulturno izročilo Posotelja iz časa od preloma 18. do sredine 20. stoletja. Jedro muzeja tvorijo izvirne stavbe (srednje štajerska kmetija subpanonskega tipa) in rekonstrukcije obrtniških ter gospodarskih objektov, ki so jih postavili v zadnjih dveh desetletjih 20. stoletja na izbrani lokaciji v neposredni bližini zgodovinskega trga Rogatec. Osrednja stavba in jedro muzeja je še danes rojstna hiša pesnika, prevajalca in publicista Jožeta Šmita, ki so jo kot stanovanjsko hišo predstavili v muzej iz Tlak pri Rogatcu.

Stanovanjski hiši so sledili gospodarsko poslopje štala, dvojni vezani kozolec toplar, svinjak štalunci in vodnjak štepih na čapljo, nato pa še rekonstrukcije čebelnjaka, viničarske hiše, brajd, kovačije in lodna, podeželske trgovine iz 30-ih let 20. stoletja. Na razširjenem območju je rekonstrukcija kamnarske bajte s stalno razstavo o nekoč cvetoči kamnoseški obrti.

Rogaški muzej naj bi s še štirimi spomeniško varstvenimi projekti po različnih slovenskih pokrajinah sestavljal slovenski nacionalni skansen s ciljem, predstaviti in zlasti ohranjati slovensko ljudsko stavbarstvo v njegovem avtentičnem okolju. Prvotna ideja domačinov o ohranitvi rojstne hiše pesnika Jožeta Šmita je tako v okviru državnega projekta z leti prerasla v največji muzej na prostem v Sloveniji. Muzej na prostem Rogatec je bil leta 1997 nominiran za evropski muzej leta in je danes kulturni spomenik v državni lasti, razglašen za spomenik državnega pomena.

Razen muzejskih vodstev je za najavljene skupine obiskovalcev na voljo pester pedagoško andragoški program aktivnih etnografskih delavnic za mladino in odrasle ter stalni program brezplačnih muzejskih demonstracij in delavnic domačih obrti, kmečkih opravil in kulturnega izročila vsak četrtek in soboto popoldne pod skupnim nazivom OKUSIMO DEDIŠČINO. Celovit program je prejel priznanje Slovenske turistične organizacije BRONASTI SEJALEC 2010.

Renesančno baročni dvorec Strmol z grajsko pristavo

Severozahodno nad trgom leži grajski kompleks Strmola, ki poleg dvorca obsega še pristavo ob vznožju in ostanke parkovnega gozda na vzhodni strani. Dvorec s parkom in pristavo je razglašen za kulturni spomenik. Možnosti za sanacijo parka, ki je bil urejen v 19. stoletju v slogu angleškega krajinskega parka, stroka še proučuje. Dvorec in pristava sta v lasti Občine Rogatec. S pomočjo programskih sredstev kulturnega tolarja je leta 2003 po osmih letih trdega in strokovnega dela uspešno zaključila obnovo osrednjega dela dvorca. Pri obnovi sta poleg Ministrstvo RS za kulturo sodelovala dva zasebna investitorja, ki sta danes zakupnika prostorov na dvorcu. Leta 2008 je občina obnovila pristavo, kamor se je preselila občinska uprava in sedež Zavoda KTRR, leta 2014 pa še vzhodno in zahodno krilo dvorca, kjer v namensko opremljenih delavnicah deluje Rokodelski center Rogatec.

Strmol se prvič omenja l. 1436, ko so celjski grofje podelili vitezu Jakobu Strmolškemu iz Cerkelj na Gorenjskem stanovanjski stolp pri Rogatcu. Ohranjen je v jedru današnjega dvorca skupaj z različnimi stilno razvojnimi fazami, ki jih je dvorec doživel s številnimi menjavami lastnikov v

kasnejših stoletjih. Renesančna zasnova in obočne konstrukcije ter poznejši, močan vpliv baroka, ki mu je dal bogato notranjščino in privlačno poslikavo fasad, ga uvrščajo med pomembne fevdalne objekte na Slovenskem. Graščina je bila vpeta tudi v upravno gospodarsko življenje trga: tu je uradovalo okrožno sodišče, urad za kontrolo meril, tukaj je bil zapor, v grajski kapeli so še na začetku 20.stoletja opravljali poročne obrede.

V tretjem nadstropju današnjega dvorca je grajska kapela z restavriranimi baročnimi freskami in mala ter velika dvorana, kjer so restavratorji obnovili klasicistično stensko poslikavo iz 19.stoletja. Obnovljene klasicistične stenske poslikave v obeh dvoranah ustvarjajo posebno vzdušje, kot nalašč za kulturne prireditve, koncerte in slavnostne pogostitve ter poroke. Za organizacijo posvetov, seminarjev, strokovnih in poslovnih srečanj je na voljo potrebna tehnična oprema. Drugo nadstropje je v celoti namenjeno razstavnim dejavnostim, prvo nadstropje pa gostinski ponudbi v grajski restavraciji »Strmol«, ki jo izvaja zasebno podjetje Marka d.o.o. V nekdanjem srednjeveškem stolpu je rekonstruirana črna kuhinja z odprtim kamnitim ognjiščem in zidano napo. Izvirno urejena »Vinoteka za prijatelje« je v kletnih prostorih dvorca, ki jih ima v zakupu podjetje GIC gradnje d.o.o.

Stalne razstave na dvorcu Strmol:

- BAROČNI SALON Z DELOVNIM KABINETOM, stilska postavitve bivalnih prostorov.
- KUHARCA, Pokrajinski muzej Celje, muzejska razstava na podstrešju dvorca.
- Književnik BRANKO HOFMAN (1929 – 1991), življenje, delo, zapuščina.
- MZLU STRMOL Rogatec, Mednarodna Zbirka Likovne Umetnosti.

Stalne razstave v okviru Rokodelskega centra:

- OD GLAŽUTE DO STEKLARNE, Steklo na Rogaškem
- LAN JE CVETEL NEBO PLAVO, Pridelava in predelava lanu na območju Rogatca in okolice

Občasne razstave / celoletni projekt:

Južno razstavišče v drugem nadstropju je namenjeno občasnim razstavam: letno se izmenja povprečno šest likovnih ali tematskih razstav domačih in tujih umetnikov in ustvarjalcev.

2.2. Druga arhitekturna, arheološka in urbanistična dediščina in spomeniki

Trg Rogatec

Rogatec kot trg se prvič omenja leta 1283, pred tem pa kot eno od upravnih središč posestev Breže-Selških. Nastal je pod okriljem gradu Gornji Rogatec (danes v ruševinah) in graščine Strmol. Ob koncu srednjega veka se Rogatec v pisnih virih večkrat omenja kot mesto (oppidum), saj je imel za časa Celjskih grofov obzidje z vrati na severni in južni strani, zaradi premajhnega števila prebivalcev pa mestnih pravic ni nikoli dobil. Njegova prometna vloga ob križišču pomembnih poti in obmejna lega sta omogočali razcvet trgovine in obrti ter s tem blagostanje trških prebivalcev. O poseljenosti pokrajine že v rimski dobi priča kamniti relief krilatega zmaja, ki je vzidan v fasadi stanovanjske hiše v južnem delu trga.

Zaradi izjemne pričevalne vrednosti ohranjene srednjeveške zasnove trga, dveh cerkva in dveh gradov je trško jedro razglašeno kot urbanistični spomenik.

Sakralna dediščina

Cerkve

Nadžupnijska cerkev sv. Jerneja ob vznožju grajskega griča, kjer je stala že v 13. stoletju prvotna grajska cerkev, je bila pozidana v letih 1738–43. Notranjščino krasijo - danes v celoti obnovljene - freske celovškega slikarja Jožefa Ferdinanda Fromillerja (iluzionistična poslikava kupol) in oltarne

slike Valentina Metzingerja ter Antona Lerchingerja. Oltarji in prižnica so delo Jožefa Strauba in domače rezbarske delavnice Mersi. Zanimive so tudi Ebnerjeve orgle (1859) in zakristijska omara z intarzijami. Cerkev sodi med kvalitetnejše baročne sakralne objekte na Slovenskem.

Podružnična cerkev sv. Hijacinte (1730-38) stoji na sosednjem hribu, le streljaj od Sv. Jerneja. Je primer celovite baročne arhitekture in edina cerkev na Slovenskem, posvečena tej svetnici. Odlikuje jo izredna akustika. Notranji ambient ustvarjajo trije lepi baročni oltarji s kvalitetnimi slikami J. F. Fromillerja, prižnica in obnovljene Janečkove orgle (1743).

Podružnična cerkev sv. Jurija je najstarejša med tukajšnjimi cerkvami, saj jo pisni viri omenjajo že v 15. stoletju. Doživljala je številne gradbene posege. Najstarejši je poznogotski prezbiterij in prvi del ladje. V cerkvi so ohranjene orgle s štirimi registri iz 19. st., kot izdelek domačih glažut pa je dragocen lesteneč iz sredine 19. st.

Podružnična cerkev sv. Donata je stala prvotno prav na vrhu Donačke gore. Zaradi številnih poškodb ob nevihtah in usodnem udaru strele l. 1741, ko je umrlo v njej 59 romarjev, so zgradili današnjo cerkev (1756-80) ob južnem vznožju gore, ki je dobila ime po tem svetniku. H kvalitetni notranji opremitvi sodita zlasti oltarni sliki sv. Donata in sv. Izidorja, ki ju pripisujejo rogaškemu slikarju Antonu Lerchingerju.

Župnijska cerkev sv. Roka ob Sotli ima kot nekdanja podružnica prvotne rogaške župnije svoje začetke že v davnem letu 1625. S kasnejšimi dozidavami in preureditvami je dobila tekom stoletij sedanjo podobo. Likovna oprema v cerkvi nima posebne vrednosti, ohranjen je ročno izdelan, lesen lesteneč, celotna notranjščina pa ravno s svojo preprostostjo ustvarja ambient prijetne domačnosti.

Kapele in križi

Križ na Donački gori stoji na srednjem, najvišjem vrhu Donačke gore (884 m). Prvotni križ je bil postavljen leta 1934 v spomin na 1900-letnico Kristusove smrti. Leta 1952 je bil žal porušen. Zamisel o ponovni postavitvi križa se je uresničila šele po osamosvojitvi Slovenije v letih 1991-92. Marijino znamenje stoji sredi zelenice na trgu. Postavljeno je bilo 1689 v spomin na kugo, ki je v letih 1646 - 1652 morila na širšem rogaškem območju. Kamniti kip Marije z detetom v naročju je pozlačen in je bil nazadnje restavriran leta 2006.

Znamenje sv. Janeza Nepomuka se nahaja pod cerkvenim obzidjem. Prvotno znamenje je bilo postavljeno v 18. stoletju ob mostu čez Draganjo. Sedanji kip iz peščenjaka (1911) prikazuje svetnika z značilnima atributoma (križ in palmova vejica v rokah).

Einfaltova kapela (1669) stoji ob cesti ob severnem izhodu iz trga. Njena znamenitost je znamenje, ki sodi med najstarejše pri nas: leseni kip Kristusa, ki sedi na podstavku in si z desno roko podpira glavo. Ikonografska podoba »sedečega« ali »hrvaškega« Kristusa je značilna za sotelsko območje.

Razvaline gradu Gornji Rogatec

Nekdaj mogočen srednjeveški grad, prvič omenjen leta 1192, lahko danes občudujemo žal le še na številnih grafikah. Obzidje je segalo vse do trškega jedra, saj je imel grad za svoje gospodarje, poleg bivalne funkcije, pomembno vojaško obrambno vlogo. Dve romanski strelni lini iz kamna v razvalini stolpa in sledi zanimivega načina gradnje fevdalnih grajskih stavb še kljubujejo zobu časa. Ohranjen je tudi tloris, izdelan za potrebe obnove l. 1574, ko je grad pogorel. Celotno območje gradu se obravnava kot arheološki rezervat. Izdelan je bil idejni predlog za golosek grajskega hriba.

Arheološko najdišče na Donački gori

Predhodne najdbe prazgodovinske lončenine in izsledki zadnjih terenskih raziskav (2016, Narodni muzej Slovenije in Pokrajinski muzej Celje) na južnem pobočju Donačkogore potrjujejo obstoj terasaste naselbine na 750 m n.v. okoli leta 800 p.n.š. oz. na prelomu bronaste v železno dobo. Na osnovi najdb in primerjav je postavljena domneva o keltski naselbini, v bližini je vodni izvir, okoli sto prebivalcev naj bi se preživljajo z rejo perutnine in drobnice. Najdba uteži, značilne za statve, podpira domnevo, da so tudi tkali. Vso arheološko gradivo hrani Pokrajinski muzej Celje, najdišče

pa je bilo evidentirano na ZVKDS OE Celje (gl. Poročilo o izvedbi arheoloških raziskav na Donački gori; dr. Boštjan Odar).

2.3. Tehniška dediščina

Kamnolomi v Logu in kamnoseštvo, izdelovanje brusnih kamnov

Kremenov peščenjak iz kamnolomov v Logu pri Rogatcu je bil pomembno stavbno gradivo. Kamnite kapele, portali, stopnice in kipi pričajo o cvetoči kamnoseški obrti že v 17. stoletju. Svojevrstna kamnarska dejavnost – lomljenje kamna in izdelovanje kamnitih brusov – pa se je razvila v 19. stoletju zaradi potreb steklarske industrije. Največji razcvet je obrt doživela po letu 1903, ko je bila do Rogatca zgrajena železniška proga. Izdelovali so tudi več ton težke industrijske kamne in obrtne bruse vseh vrst. Državno podjetje »Kambrus« je bilo zaradi zdravstvenih razlogov ukinjeno 1956, na tržišču so se vedno bolj uveljavljali umetni brusi.

Danes je po ložanskih gozdovih skritih preko 40 opuščenih kamnolomov, nemih prič nekoč pomembne gospodarske dejavnosti območja. V Strelčevem kamnolomu je še ohranjena ročna stružnica - s strani Zavoda KTRR in Krajevne skupnosti Dobovec so bile že dane pobude za zaščito in prezentacijo lokacije. Na razširjenem območju je rekonstrukcija kamnarske bajte s stalno razstavo o nekoč cvetoči kamnoseški obrti.

Suhozidne gradnje na južnem pobočju Donačke gore

- Mestoma so še ohranjene terase, grajene v tehniki suhozida - to so ostanki nekdanjih kamnoseških delavnic, v katerih so iz donačkogorskega kamna (apnenčev konglomerat) izdelovali mlinske kamne za ročne žrmlje vse do sredine 60-ih let 20. stoletja (dr. Inja Smrdel; članek Mati naša, daj nam danes naš vsakdanji kruh! O izdelovanju, prodaji In rabi žrnelj v odmaknjenih predelih Slovenije iz leta 2002).

- Škarpa v tehniki suhozida se nahaja ob poti, ki vodi od Sv. Donata na Donačko goro čez Krče, v dolžini ca. 500 m, druga mnogo krajša škarpa se nahaja ob cesti neposredno pod cerkvijo. Tehnika suhozida je bila 2018 uvrščena na Unescov seznam nesnovne kulturne dediščine.

Pot na Donačko goro

Pot, ki po severnem pobočju vodi od planinskega doma na vrh, je prva nadelana planinska pot v slovenskih gorah. Okoli 1853 jo je dal urediti dr. Ernst Hilarius Frölich, upravnik in zdravnik slatinskega zdravilišča. Ob poti na vrh je na severnem pobočju spominska plošča, urejena ob 150-letnici nadelane poti na vrh Donačke gore.

2.4. Nesnovna kulturna dediščina

- Jože Šmit in Branko Hofman, književnika, rojena na območju Rogatca, njuno življenje in delo
- Ljudsko petje in ples - ohranjanje in nadgradnja v okviru društev: KD Ljudske pevke Rogatec, Folklorna skupina KD Anton Stefanciosa Rogatec in KD Tamburaši Rogatec
- Legende in ljudsko izročilo
- Rokodelske veščine - ohranjanje in nadgradnja v Rokodelskem centru Rogatec

2.5. Naravno – geografska dediščina:

- Najdemo preko 30 opuščenih kamnolomov kremenovega peščenjaka. Zaradi tradicije ložanskega kamnarsta je pristojni Zavod za varstvo naravne in kulturne dediščine Celje

opredelil območje nekdanjega kamnoloma na lokaciji Vrh ob lokalni cesti na območju Loga za *etnološko geološko naravno dediščino*

- Pri osnovni šoli Rogatec in območju naselja Brezovec pri Rogatcu je lokacija potencialnega vira mineralne vode
- Donačka gora (882 m): del Krajinskega parka Boč – Donačka gora z zaščitenim pragozdom, s stoletnimi drevesi in zanimivim podrastjem, tam najdemo zaščitene rastlinske in živalske vrste, vzdrževane in markirane planinske poti, planinsko kočo, ugodno področje za jadrarno padalstvo, ostanke kamnoseških delavnic, cerkvico sv. Donata. V lovišču lovske družine najdemo srnjad, fazane in zajce, tudi divje svinje in gamse
- Zaselek Čermožiše ob vznožju severnega pobočja Donačke gore: zanj je značilno, da nima sonca od druge polovice oktobra in vse do konca aprila.
- Žahenberški potok – varovano območje kulturne krajine Tlake – Žahenberc je eden najbolj ohranjenih vodotokov v Sloveniji z ohranjeno kulturno pokrajino
- Gozdni rezervat Trlično (rastejo predvsem bukve in hrasti)
- V ozki dolini med gozdnatimi pobočji Maclja je zaselek Stara Glažute. V njem je bila od leta 1753 glažuta, ki je obratovala do leta 1860, ko so jo premestili v Stražo na hrvaško stran Sotle pri Rogatcu. Kot domača obrt je še vedno ohranjeno izdelovanje brusnih kamnov
- Gozdni rezervat Log ob Sotli z bogatim gozdnim ekosistemom: tam najdemo raznolike drevesne vrste in gozdne sadeže, kot tudi številne vrste divjadi
- Izvir Sotle – zgornji tok Sotle (meja z državo Hrvaško)
- Jezero Majdan pri Trličnem (nekdanji kamnolom, ki ga je zalila voda)
- Andenzitna golica pri Sv. Roku

2.6. Športna infrastruktura

Občina Rogatec ima v lasti veliko objektov športne infrastrukture, ki se nahajajo v sklopu športnega kompleksa v bližini osnovne šole Rogatec, in sicer

- večnamenska športna dvorana (kapaciteta 700),
- dva igrišča za odbojko na mivki,
- veliko travnato igrišče za nogomet
- veliko igrišče za nogomet na umetni travi
- malo igrišče za nogomet na umetni travi
- košarkaško igrišče
- trim steza
- street workout (vadbena površina za vaje za moč)
- konjeniški center z manežo.

2.7. Prireditve

- **PUSTOVANJE**
- **ZELENI FESTIVAL ROGATEC**, sejem semen, sadik in zelišč / Muzej na prostem Rogatec (april)
- **POLETNA MUZEJSKA NOČ** - v okviru nacionalne akcije Skupnosti muzejev Slovenije / Dvorec Strmol (3. sobota v juniju)
- **PURE Craft - Festival** craft piva in rokodelstva / Muzej na prostem Rogatec (junij)
- **LIKOF NA TABERHI** - prikaz mlačve žita in starih delovnih opravil na kmetiji / Muzej na prostem Rogatec (predzadnja sobota v juliju)

- **MARJETIN ROKODELSKI SEJEM** - sejem Konzorcija rokodelskih centrov Slovenije / Likof na taberhi / Muzej na prostem Rogatec (predzadnja sobota v juliju)
- **JERNEJEV SEJEM** / Tržnica pri Gasilskem domu Rogatec (avgust)
- **DEKD** - Dnevi evropske kulturne dediščine: vključevanje v nacionalno akcijo, ki jo organizira ZVKDS
- **Z IGRO DO DEDIŠČINE**: nacionalni projekt, ki ga organizira Skupnost muzejev Slovenije (oktober)
- **TA VESELI DAN KULTURE**: vključevanje v nacionalno akcijo, ki jo organizira Ministrstvo za kulturo
- **PRAZNIČNA TRŽNICA ROGATEC** / Tržnica pri Gasilskem domu Rogatec (december)

Navedene prireditve potekajo že tradicionalno. Organizira in izvaja jih Zavod za kulturo, turizem in razvoj Rogatec v okviru svoje redne dejavnosti in/ali v sodelovanju z občino, društvi in partnerji iz lokalnega okolja in širšega slovenskega prostora in tujine.

2.8. Nočitve

- Gostišče Jutriša s prenočišči
- Rudijev dom na Donački gori
- Turizem Kunstek
- Hostel Felicia
- Postajališče za avtodome
- Hostel, Prenočišča – sobe – Puby land

2.9. Kulinarika

- Gostišče Pod goro
- Gostišče Špica
- Gostišče Jutriša
- Grajska restavracija Strmol